

Aineenopettajan koulutuksen yhteistyöryhmän kokous
maanantaina 23.10.2006 klo 14.15 - 15.45
Paikka Käyttäjätieteellisen tiedekunnan neuvotteluhuone K108,
Siltavuorenpenger 20 R, Minerva-rakennuksen uusi puoli, 1. kellarikerros

	Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Käytt. tdk	+johtava rehtori Markku Pyysiäinen, pj	
Teol. tdk	+professori Kirsi Tirri	- suunnittelija Hanna-Maija Ketola
Hum. tdk	+professori Hanna Lehti-Eklund	- opintosihteeri Iira-Maria Ullgren/ - koordinaattori Marja K. Martikainen
Käytt. tdk	+professori Jari Lavonen, varapj	- professori Seppo Tella
M-L tdk	+professori Heimo Saarikko	- op. as. päällikkö Anne Palo-Kauppi
Valt. tdk	- op. as. päällikkö Tuula Hakkola	- professori Seppo Hentilä
Biot. tdk	+op. as. päällikkö Mervi Pyyhtiä	- vs. professori Sirkku Manninen
HAO ry.	- fil. yo Heidi Handolin	- fil. yo Kai Kaksonen
HYY	- fil. yo Tarja Eerola	
	Asiantuntijajäsenet	
Käytt. tdk	+koordinaattori Taina Kaivola	
Käytt. tdk	+amanuenssi Niina Vántänen	
Käytt. tdk	+lehtori Tor Kronlund	
Hum. tdk	- koordinaattori Marja K. Martikainen	
HY & AA	- ruotsinkielisen aineenopettajan koulutuksen koordinaattori Sofia Wallin	
	Sihteeri	
Käytt. tdk	+op. as. koordinaattori Helena Laurila	

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja Markku Pyysiäinen avasi kokouksen klo 14.20. Todettiin läsnäolijat (+).

2. Kokouksen työjärjestys

Todettiin, että yhteistyöryhmän toimikauden päättymisestä ja mahdollisesta jatkosta kaudella 2007 – 2009 keskustellaan muissa asioissa. Muilta osin työjärjestykseksi hyväksyttiin esityslista.

3. Ilmoitus- ja ajankohtaisasiat

- Todettiin edellisessä kokouksessa käsitellyt asiat: Yhteistyöryhmän edellinen varsinainen kokous oli 3.1.2006. Kokous keskittyi 2.2.2006 järjestetyn Opettajatarve ja verkostoituvaa opettajankoulutus -seminaarin suunnitteluun. Lisäksi keskusteltiin aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen idearyhmän kokoonpanosta ja tehtävänannosta. Suunnittelukokouksesta ei ole erillistä muistiota. Toukokuulle 2006 varattu kokous peruttiin.
- Todettiin 14.11.2006 klo 14.00 - 17.45 järjestettävä Opettajankoulutuksen juhlaseminaari *Kansankynttilästä yhteiskunnan kehittäjäksi*. Juhlaseminaari järjestetään opettajankoulutuksen neuvottelukunnan ja kenttäkouluverkoston yhteistyönä. Ilmoittautuminen päättyy 6.11.2006. Ilmoittautumiset [www-lomakkeella http://www.edu.helsinki.fi/lom/kyselyt/712.shtml](http://www.edu.helsinki.fi/lom/kyselyt/712.shtml).
- Todettiin tiedoksi vielä vahvistamattomassa OPM:n ja Helsingin yliopiston välisessä tulossopimuksessa kaudelle 2007 – 2009 kirjatut määrälliset tavoitteet 2007 ja hankerahoitus:
aineenopettajan koulutuksen määrälliset tavoitteet 2007
- teologinen koulutus 35, humanistinen koulutus 150, kasvatustieteellinen koulutus 75, yhteiskuntatieteellinen koulutus 15, psykologian koulutus 4, luonnontieteellinen koulutus 130
hankerahoitus
- aikuisopetukseen suuntautuvat opettajan pedagogiset opinnot 2007 – 2009 (180 000 e)
- englanninopettajien pätevyttämiskoulutus 2007 – 2009 (Palmenia, 40 opisk., 120 000 e)
- humanistisen ja luonnontieteellisen alan suoravalinta + LUMA & HUMA (AinO) 2007 – 2009 (400 000, 450 000, 400 000)
- kenttäkouluverkoston vakinaistaminen 2007 – 2009 (200 000 e)
- pienryhmäisten uskontojen ja elämänkatsomustiedon aineenopettajan koulutuksen pilottihanke 2007 – 2009 (90 000, 100 000, 100 000)
- uuden tutkintorakenteen käyttöönotto aineenopettajan koulutuksessa (SUMA-hanke 200 000 vain v. 2007)

- Todettiin tiedoksi opettajankoulutuksen rakenteellisen kehittämisen suunnitelma 2007 – 2011
Käyttäytymistieteellinen tiedekunta on valmistellut opettajankoulutuksen rakenteellisen kehittämisen suunnitelman, jonka lähtökohtana on OPM:n opettajankoulutusta koskeva muistio yliopiston ja ministeriön kevään 2006 tulosneuvottelusta. Suunnitelmaa ja sen osia on käsitelty opettajankoulutukseen osallistuvien ainetiedekuntien ja käyttäytymistieteellisen tiedekunnan yhteisissä kokouksissa. Keskustelussa todettiin, että aiemman tiedon mukaan OPM:n vastaus suunnitelmaan on luvattu lokakuussa.

4. Aikuisopetukseen suuntautuvat opettajan pedagogiset opinnot Helsingin yliopistossa - opettajan pedagogisten opintojen uusia suuntia ideoivan ryhmän muistio

Todettiin, että yhteistyöryhmä asetti 25.10.2005 kokouksessaan idearyhmän, jonka tehtävänä oli laatia syyskuun 2006 loppuun mennessä aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen järjestämistä ja toteuttamista koskeva muistio. Idearyhmän tehtävänannossa todettiin, että muistion tulisi sisältää tilannekatsaus sekä ehdotuksia tai suosituksia siitä, miten tai kenelle suunnattuina aikuisopetukseen suuntautuvat opinnot tulisi jatkossa järjestää. Idearyhmään nimettiin edustajat aineenopettajan koulutusta antavista tiedekunnista. Aineenopettajan koulutuksen yhteistyöryhmän käsiteltäväksi tarkoitettu muistio (päiväty 18.10.2006) toimitettiin jäsenille etukäteen sähköpostitse. Paperiversiot jaettiin kokouksessa pöydälle.

Ennen keskustelua idearyhmän puheenjohtajana toiminut aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen vastuulehtori Tor Kronlund alusti aikuisopintojen taustasta ja nykytilanteesta, erityisesti tutkinto-opiskelijoille suunnatuista opinnoista. Lisäksi Tor Kronlund kertoi lyhyesti muistiossa esitetyistä kehittämistoimenpiteistä. Hän totesi keskeisenä asiana sen, että opettaminen ei ole enää vain perinteisten opetusammattien vastuulla, vaan voidaan puhua yleisestä ammattien pedagogisoitumisesta. Aikuisopetukseen suuntautuva opettajien pedagoginen koulutus on yksi aikuiskoulutuksen keskeisiä muotoja ja se avaa osaltaan uusia näköaloja mm. johtamiseen, yhteistoimintaan ja ammatilliseen kasvuun.

Muistiota ja erityisesti siinä esitettyjä toimenpide-esityksiä koskevassa keskustelussa todettiin:

1. Yhteistyöryhmä kannattaa esitystä aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen vakinaistamisesta osaksi soveltavan kasvatustieteen laitoksen toimintaa. Tässä yhteydessä pidettiin tärkeänä, että koulutuksen järjestämiseen ja kehittämiseen kohdennetaan myös vakinaiset henkilöstöresurssit (opetus ja tutkimus sekä suunnittelu ja hallinnointi). Lisäksi esitettiin, että koulutuksen vastuuhenkilökysymystä ei sidottaisi aineenopettajan koulutuksen johtajan epäviralliseen tehtävään, vaan opintoihin nimettäisiin pedagoginen johtajana.
2. Yhteistyöryhmä kannattaa esitystä aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen opetussuunnitelman kehittämistä yhteistyössä kasvatustieteen laitoksen kanssa. Tässä yhteydessä todettiin, että yhteistyö koulutuksen järjestämisessä ja opetussuunnitelmatyössä liittyy laajempaan esitykseen opettajankoulutuksen rakenteelliseksi kehittämiseksi: Tältä osin suunnittelutyö on käynnistynyt.
3. Yhteistyöryhmä kannattaa periaatetta avata aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen suoritusmahdollisuus kaikille Helsingin yliopiston tutkinto-opiskelijoille. Tässä yhteydessä todettiin, että tiedekuntien kiinnostusta aikuisopetukseen suuntautuviin opintoihin on kartoitettu ja tiedekunnat ovat esittäneet suuntaa-antavat arviot opiskelijamääristä. Yhteistyöryhmän keskustelussa todettiin, että uuden avauksen toteutuessa tulee määritellä aikuisopetukseen suuntautuviin opintoihin valittavien (kiintiöt) suhde perus- ja lukio-opetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen ainekiintiöihin. Ainetiedekuntien edustajat kannattivat omissa puheenvuoroissaan erillisiä kiintiöitä aikuisopetukseen suuntautuviin opintoihin. Keskustelussa todettiin myös, että kartoituksessa eivät ole olleet mukana kaikki tiedekunnat, vaan ne joissa on ollut ns. perinteinen aineenopettajan koulutuksen suuntautumisvaihtoehto. Uutena tiedekuntana kiinnostuksensa on esittänyt maatalous- ja metsätieteellinen tiedekunta.
4. Muistiossa ei sinällään oteta kantaa opettajan pedagogisten opintojen tuottamaan laaja-alaiseen opettajakelpoisuuteen. Muistion toimenpide-esityksessä numero 5 todetaan, että aikuisopetukseen suuntautuviin opettajan pedagogisiin opintoihin sisältyvä soveltuva harjoittelu voidaan toteuttaa yleissivistävässä koulussa. Tässä yhteydessä esitettiin kysymys riittääkö mahdollisuus tutustua yleissivistävään puoleen tuottamaan laaja-alainen kelpoisuuden vai tulisiko aikuisopetukseen suuntautuvissa opinnoissa edellyttää, että soveltuva harjoittelu tehdään yleissivistävässä koulussa. Käydyn keskustelun pohjalta päädyttiin kannattamaan, että soveltavan harjoittelun suorittamista yleissivistävässä koulussa ei määriteltäisi ehdottomaksi edellytykseksi, vaan asia huomioitaisiin kunkin opiskelijan henkilökohtaisen opintosuunnitelman (HOPS) laadinnan yhteydessä. Tällöin voidaan sopia yksityiskohtaisemmin opintoihin sisältyvien harjoittelujaksojen suuntaamisesta.

Yhteistyöryhmä totesi, että muistioissa esitettyjen kehittämisideoiden ja -toimenpiteiden jatkoprosessointiin vaikuttaa mm. se miten OPM:n vastaa rakenteellisen kehittämisen hanke-esityksiin. Idearyhmän muistio päätettiin esittää sellaisenaan opettajankoulutuksen

neuvottelukunnan keskusteluun (14.11.2006). Liitteeksi toimitetaan yhteistyöryhmän kokousmuistio. Suunnitelmaksi esitettiin, että opettajankoulutuksen neuvottelukunnan käsittelyn jälkeen asia vietäisiin käyttäytymistieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostoon.

5. Opettajan pedagogiset opinnot 2006 – 2007

Todettiin tiedoksi opettajan pedagogisten opintojen valintatilastot keväältä 2006 ja 2007 valintojen valmisteluasiat:

- 2006 valintatilastot,
- 2007 valintakiintiöesitykset ovat käsittelyssä eri tiedekunnissa. Soveltavan kasvatustieteen laitoksen johtoryhmä käsitteli kiintiöesitykset 19.10.2006 ja käyttäytymistieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa asia on 31.10.2006. Konsistori käsittelee tiedekuntien esitykset 15.11.2006 kokouksessa.
- 2007 valintaperusteiden yleislinjaukset ovat aineryhmittäisissä valintatoimikunnissa loka-marraskuun taitteessa. Valintaperusteet ovat käyttäytymistieteellisen tiedekunnan tiedekuntaneuvostossa 21.11.2006.
- Opettajan pedagogisten opintojen opiskelijavalinnan aikataulu 2007:
 - Hakuaika päättyy viikolla 9 perjantaina 2.3.2007 klo 16.15,
 - Viikolla 10 perjantaina 16.3.2007 klo 13-16 I vaiheen kirjallisuuskoe uskonnon (+ ET ja pienryhmäiset uskonnot),
 - Uskonnon (+ET+pienr.) I vaiheen valinnan tulokset ja kaikkien ainekiintiöiden haastatteluihin kutsuttavien nimet julkaistaan viikolla 13 perjantaina 30.3.2007,
 - Uskonnon (+ET+pienr.) I vaiheen valinnan oikaisupyyntöaika päättyy viikolla 15 perjantaina 13.4.2007 klo 16.15.
 - Valinnan II vaiheen haastattelut:
 - 1) aikuisopetukseen suuntautuvien opettajan pedagogisten opintojen haastattelut viikolla 17 to-pe 26.-27.4.2007,
 - 2) uskonnon sekä ET:n ja pienryhm. uskontojen opettajan pedagog. opintojen haastattelut viikolla 19 ti-ke 8.-9.5.2007,
 - 3) matemaattis-luonnontieteellisten aineiden ja biologian haastattelut viikolla 19 to-pe 10.-11.5.2007, sekä
 - 4) humanististen aineiden ja psykologia oppiaineen sekä kaksikielikiintiön haastattelut viikolla 20 ma-ke 14.-16.5.2007.
 - Valintojen tulokset julkaistaan viikolla 22 torstaina 31.5.2006,
 - Oikaisupyyntöaika valinnan II vaiheesta päättyy viikolla 24 torstaina 14.6.2007 klo 16.15.
 - Erillisten opiskelijoiden tulee ilmoittaa paikan vastaanottamisesta torstaihin 14.6.2007 klo 16.15 mennessä.

6. Muut asiat

Todettiin, että rehtorin päätöksellä (1.3.2004) asetetun aineenopettajan koulutuksen yhteistyöryhmän toimikausi on päättymässä 31.12.2006. Ryhmä ei kokoontu enää ennen vuodenvaihdetta ellei siihen ilmene erityistä tarvetta. Opettajankoulutuksen neuvottelukunnan ja sen alaisen yhteistyöryhmän jatkosta kaudella 2007 – 2009 ei ole vielä päätetty. Asiaa selvitetään suunnittelija Marjo Rannalta. Mahdollinen uusi ryhmä järjestäytyy alkuvuodesta 2007.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja Markku Pyysiäinen päätti kokouksen klo 15.30.

Markku Pyysiäinen
puheenjohtaja

Helena Laurila
sihteeri